

Pápa Város Gazdaságfejlesztési Stratégiája

Pápa alaprajz

2014

Impresszum

Kiadta:

**Pápa Város Önkormányzata megbízásából
a Jókai Mór Városi Könyvtár Nyomdája**

Felelős kiadó:

Dr. Áldozó Tamás polgármester

Készült: 500 példányban

Tartalom

1.	Jövőkép és célrendszer.....	5
1.1.	Jövőkép.....	5
1.2.	Stratégiai célok.....	5
2.	A stratégiai célokhoz kapcsolódó intézkedések bemutatása.....	5
2.1.	Általános intézkedések.....	5
2.1.1.	Információ-csere fórumainak kialakítása.....	5
2.1.2.	Korszerű gazdaság-marketing és –PR kialakítása.....	6
2.2.	Mezőgazdaság.....	6
2.3.	Ipar.....	6
2.4.	Szolgáltatások.....	7
2.4.1.	Kereskedelem.....	7
2.4.2.	Turizmus.....	7
2.5.	Pápai Bázisrepülőtér.....	8
2.5.1.	A polgári célú fejlesztési lehetőségek.....	8
2.5.2.	Polgári légi jármű vezetőinek kiképzése.....	8
2.5.3.	Repülőgép- ipari tevékenység.....	9
2.5.4.	Polgári légi személyforgalom.....	9
2.5.5.	Polgári légi mentő egység telepítése.....	9
2.6.	Mikro-, kis- és középvállalkozások.....	9
2.6.1.	Vezetői továbbképzési programok indítása.....	9
2.6.2.	Gazdaságfejlesztési pályázati rendszer kialakítása.....	9
2.6.3.	Pályázati tanácsadás rendszerének kialakítása.....	9
2.6.4.	Klaszterek létrehozása.....	10
2.6.5.	Önkormányzati együttműködési feltétel-rendszer bevezetése.....	10
2.7.	Nagyfoglalkoztatók.....	10
2.7.1.	Projektalapú szakképzés megvalósítása.....	10
2.7.2.	Karrier-központok kialakítása.....	10
2.8.	Munkaerőpiac.....	10
2.8.1.	Gazdasági szektor.....	10
2.8.1.1.	Szakképzetlen munkaerő képzése.....	10
2.8.1.2.	Kereslet-kínálat összehangolása.....	11
2.8.2.	Közfoglalkoztatás.....	11

2.8.3.	Illegális munkavállalás visszaszorítása.....	11
2.9.	Oktatás, szakképzés.....	11
2.9.1.	Szakember-igény folyamatos felmérése, a helyi szakképzési és felnőttképzési rendszer összehangolása a munkáltatói igényekkel	11
2.9.2.	A helyi szakképzésben részt vevők arányának növelése	11
2.9.3.	A vállalkozások részvételének ösztönzése a gyakorlati szakképzésben.....	12
2.9.4.	Közép- és felsőfokú ösztöndíj-rendszer bevezetése	12
2.9.5.	Felsőfokú képzések meghonosítása	12
2.10.	Infrastruktúra	12
2.10.1.	Közlekedés-fejlesztés.....	12
2.10.2.	Energetikai fejlesztések	12
2.10.3.	Ipari Park.....	12

1. Jövőkép és célrendszer

1.1. Jövőkép

Pápa város helyi gazdasága a helyi termelési és szolgáltatási adottságokra és hagyományokra épülő gazdasági szerkezettel rendelkezik. A Közép-Dunántúl nyugati részének meghatározó feldolgozóipari és szolgáltatási központja, amely folyamatosan bővülő foglalkoztatottsággal egyre több ember számára kínál álláslehetőséget. A helyi vállalkozások fejlődése garanciája a munkabérek emelkedésének és a város adóbevételei növekedésének.

1.2. Stratégiai célok

A jövőképben foglaltak alapján a Gazdaságfejlesztési Stratégia stratégiai céljai a következőképpen foglalhatók össze:

1. a helyi gazdasági szereplők együttműködésének bővítése
2. a gazdaságfejlesztés önkormányzati szintű támogatása
3. a munkaerőpiaci keresleti és kínálati igények összehangolása
4. a helyi szak- és felnőttképzés összehangolása a munkaerőpiaci keresleti igényekkel
5. a feldolgozóipari és szolgáltatási szektor kiemelt fejlesztése
6. a Pápai Bázisreptér bővülő szolgáltatásainak integrációja a helyi gazdaságba
7. a helyi gazdaságot kiszolgáló infrastruktúra fejlesztése

2. A stratégiai célokhoz kapcsolódó intézkedések bemutatása

2.1. Általános intézkedések

2.1.1. Információ-csere fórumainak kialakítása

A stratégia szinte minden területét átfogó általános probléma, a megfelelő és a helyi gazdaság minden szereplője számára szabadon hozzáférhető, tematikus információhiány csökkentése, ill. felszámolása érdekében meg kell teremteni az *információcsere releváns fórumait*, ennek érdekében szükséges a helyi gazdaság különböző területei képviselőinek részvételével a *Gazdaságfejlesztési Konzultációs Testület (GFKT)*, valamint a NSPA által kezdeményezett, a legnagyobb adófizető vállalkozások vezetőit tömörítő *Business Leaders Forum* további fenntartása, ill. igény esetén e fórumokon belül *tematikus platformok* (pl. turizmus) létrehozása.

A különböző fórumok és platformok keretében megfogalmazottak széles körű *terjesztése*, valamint a különböző szektorban tevékenykedő *vállalkozások közötti közvetítés* érdekében szükséges egy tematikus honlap kialakítása, vagy a meglévő városi honlap Gazdaság rovatának megfelelő továbbfejlesztése, amelyen keresztül lehetőség nyílik a tematikus interaktív online kommunikációra, ill. a gazdasági szereplők igényeinek pontosabb megismerésére is.

A külföldi piacokra történő kijutás érdekében a helyi vállalkozások számára meg kell teremteni az *export lehetőségeket*. Ehhez szükséges igénybe venni a *Külgazdasági Hivatal* és az *országos tematikus kereskedőházak* által nyújtott, többségében térítésmentes szolgáltatásokat.

2.1.2. Korszerű gazdaság-marketing és -PR kialakítása

A helyi vállalkozások belföldi és külföldi piacra jutása, a város potenciális befektetési célpontként történő sikeres megjelenítése érdekében szükséges egy folyamatosan aktuális információkkal szolgáló *gazdaság-marketing- és PR-rendszer* (arculat, többnyelvű tematikus interaktív weboldal/aloldal, tematikus prezentációk, hírek), kialakítása, a *Nemzeti Külgazdasági Hivatallal folytatott rendszeres kommunikáció*, külföldi gazdasági szervezetek tematikus platformjain történő *üzleti ajánlatok, információk szolgáltatása*, kül- és belföldi befektetési szakemberek számára „nyílt napok” tartása.

Az elsősorban akut munkaerő-hiánnyal küzdő nagyvállalatok számára ajánlatos termelési tevékenységük és infrastruktúrájuk megismertetése, a karrier-lehetőségek bemutatása érdekében „nyílt napokat” szervezni, részben a végzettséggel nem rendelkező vagy csak legfeljebb 8 általános iskolai osztállyal rendelkező potenciális munkavállalók, ill. a pályaválasztás előtt álló általános iskolai és középiskolai tanulók részvételével.

A munkaerőpiaci kereslet-kínálat összehangolása érdekében az önkormányzat, az oktatási intézmények a foglalkoztatók együttműködésében biztosítani kell, hogy a *pályaválasztás előtt álló nyolcadik és tizenkettedik osztályos tanulók* az oktatás keretében megismerhessék a helyi munkaadók alkalmazási feltételeit, ismereteket szerezhessenek a vállalatok karrier-lehetőségeiről.

A helyi vállalkozások bemutatkozása és rendszeres információszolgáltatása érdekében ajánlatos a helyi médiában (Pápa TV és Pápa és Vidéke) *helyi gazdasági hírekkel foglalkozó, rendszeresen megjelenő rovatot* működtetni.

A gazdaság-fejlesztési stratégia megvalósítása és a helyi gazdaság megfelelő szintű továbbfejlesztése érdekében célszerű egy vagy több *gazdaság-fejlesztési szakember* alkalmazása az önkormányzatnál, vagy annak gazdaság-, ill. településfejlesztésért felelős gazdasági társaságánál.

2.2. Mezőgazdaság

A mezőgazdaság területén a helyi természetes erőforrások hasznosításával (pl. Tapolca, termálvíz) a főleg *közfoglalkoztatási programok keretében meghirdetett kiemelt projektek indítása* lehetséges, pl. pisztráng-telep kialakítása Pápa-Tapolcafőn vagy a Várkertfürdő termálvizére, mint fűtésforrásra épülő virágkertészet kialakítása.

2.3. Ipar

A helyi ipar területén továbbra is törekedni kell a *közép- vagy nagyfoglalkoztatók* (kiemelten gépipari, logisztikai és IKT-területen) *helyi letelepedésének*, ill. a *meglévő foglalkoztatók* (kiemelten a húsipari, autóipari, gépipari, faipari területen) *fejlesztési beruházásainak (reinvestíciók) támogatására*, a *zöld- és barnamezős beruházások* segítésére. E tevékenységek megvalósításához továbbra is igénybe vehetők az Ipari Park Kft., valamint az újonnan megnyíló inkubátorház korszerű szolgáltatásai.

A helyi gazdaság innovációs lehetőségeinek kihasználása érdekében támogatni és segíteni szükséges a helyi vállalkozások *kutatáson és fejlesztésen (K+F) alapuló projektjeinek megvalósítását*, valamint az ilyen jellegű projektek számára rendelkezésre álló európai uniós pályázati forrásokhoz jutását.

2.4. Szolgáltatások

2.4.1. Kereskedelem

A helyi – elsősorban belvárosi – kiskereskedelmi egységek szolgáltatásait *meg kell feleltetni az időközben megváltozott munkavállalói igényeknek*: átgondolt, differenciált, hosszabb hétköznapi, ill. hétvégi nyitva tartással, a szolgáltatások színvonalának újbóli felméréssel, emelésével el lehet érni a kiskereskedelmi forgalom növekedését.

A *kiskereskedelem és vendéglátóipar* további *együttműködésével* kialakítható a város lakói és a településre látogató turisták számára egyaránt vonzó és élhető *korzójellegű belváros* (Pápai Korzó). A belvárosi kiskereskedelmi és vendéglátóipari egységek jobb megközelíthetősége érdekében érdemes felülvizsgálni a *parkolás jelenlegi rendjét*, valamint a gyalogos övezetben, ill. annak közvetlen közelében (Fő utca, Pálos tér, Szabadság utca-Tókert utca sarok) további parkolóhelyek létesítését.

Az önkormányzat közvetlen érdeke, hogy a tulajdonában álló, kereskedelmi vagy vendéglátóipari célra hasznosítható – elsősorban belvárosi – ingatlanokat a belváros funkciójából adódó célokra folyamatosan *bérbe adja*.

A *helyi mikro- és kisvállalkozások által előállított fogyasztási termékek* helyi vásárlókhöz történő eljuttatása érdekében biztosítani szükséges e termékek számára a kiskereskedelmi forgalmazás lehetőségét. Ehhez felhasználható az őstermelők által is igénybe vehető piaci árusítóhely.

2.4.2. Turizmus

A helyi turizmus fejlesztésének legfontosabb irányelveit a 2006-ban elfogadott Pápa Város Turizmusfejlesztési Konceptiója fogalmazza meg, amelyet a stratégia összeállítása során a turizmus területének kiinduló és meghatározó dokumentumaként kezelt a Gazdaságfejlesztési Konzultatív Testület.

Az alábbiakban a legfontosabb stratégiai intézkedési pontokat emeljük ki.

2.4.2.1. Szálláshelybővítés

A turisztikai szempontból a város egyik legfontosabb problémájaként megjelenő, *sok férőhelyes magas színvonalú szálláshely-bővítés*, valamint a *meglévő szálláshelyek* hatékonyabb kihasználása és *összekapcsolása a helyi turisztikai desztinációkkal* (pl. Várkertfürdő, Esterházy-kastély) továbbra is kiemelt célja a turizmus területének, egyúttal garanciája lehet a növekvő vendégéjszaka-számnak is.

2.4.2.2. Turisztikai csomagok, egységes TDM kialakítása

A különböző turisztikai ágazatok közötti együttműködés megteremtése, e kapcsolatok kiaknázása lehetséges tematikus élményközpontú, költési hajlandóságot és/vagy tartózkodási időt növelő *turisztikai csomagok összeállításával*. A turisztikai csomagok megfelelő piacra juttatása, menedzselése, valamint új piacok bevonása egy *egységes turisztikai desztináció menedzsment* keretében valósulhat meg leghatékonyabban.

2.4.2.3. Várkertfürdő

A *Várkertfürdő adottságainak jobb kihasználásával* (pl. a nyitva tartási idő újragondolása, élményelemek fokozása, kiterjedt marketing és PR a fizetőképes helyi és regionális lakosság felé) növelhető a fürdő látogatóinak száma.

2.4.2.4. Egészségturizmus megerősítése, gyógyhelyé minősítés

A Várkertfürdő gyógyvizének és gyógyászati potenciáljának szélesebb körű kihasználtsága érdekében szükséges az *egészségturisztikai lehetőségek kibővítése*, ill. a Várkertfürdő és közvetlen környezetének *gyógyhelyé minősítése*.

2.5. Pápai Bázisrepülőtér

A pápai repülőtér fejlesztése alapvetően az ott állomásozó C-17 Globemaster – III gépeket üzemeltető Stratégiai Légiszállítási Program (SAC) működési feltételeinek javítása érdekében történik. A fejlesztés eredményeképpen létrejövő katonai személy és teherszállító képességek, a kiszolgáló létesítmények minimális kiegészítéssel hozzájárulnak a kettős hasznosítás feltételeihez. Külön szervezést igényel a repülőgépek üzemanyaggal való feltöltése.

A költségvetési források rendelkezésre állása esetén előreláthatólag teljes körűen 2016 végére teremthetőek meg a repülőtér teljes körű kettős hasznosításának jogi, személyi és műszaki/technikai feltételei.

2.5.1. A polgári célú fejlesztési lehetőségek

A pápai repülőtér fejlesztési programja jelentős hatással bír Pápara és környékére mind gazdasági, mind pedig társadalmi szinten. Ezek közül kiemelkedik a Stratégiai Légiszállítási Program (SAC). Természetesen a városnak, az országnak és a többi nemzetnek is nagy összegű beruházásokkal kellett, és a jövőben is kell támogatnia annak megvalósulását. A SAC 30 évre előre kalkulálva 6 milliárd dollárt (2007-es árakhoz viszonyítva) szán a program működtetésére, támogatására és fejlesztésére. Ebből 50 millió dollárt 2014-15 között szeretnének felhasználni.

A rendelkezésre álló adatok és a várható fejlesztési irányok az vetítik előre, hogy a pápai katonai repülőtér az alábbi funkciók megvalósításával képes támogatni és hozzájárulni a város fejlesztéséhez:

- a) nemzetközi teherforgalmú repülőtérre történő fejlesztés;
- b) a repülőtér polgári légi jármű vezetőinek kiképzésére, gyakorló és vizsgarepülésekre történő hasznosítása;
- c) repülőgép ipari fejlesztés befogadása
- d) polgári személyforgalmú repülőtér (kialakítása nincs napirenden)
- e) polgári helikopteres mentőbázis létrehozása

A *nemzetközi légi teherforgalom* fizikai feltételeinek kialakítása csak a repülőteret igénybe venni kívánó részéről igényel befektetést, a teheráru fogadás és feldolgozás a rövididejű tárolás feltételeit szükséges kialakítani. A repülőtér a légi forgalom lebonyolítására felkészült.

Ezen a területen a gyorsan romló élelmiszerek, nagy értékű egyedi ipari feldolgozást igénylő áruk, elektronikai tömegtermékek mozgásának biztosítása lehet kitörési pont.

2.5.2. Polgári légi jármű vezetőinek kiképzése

A repülőtér polgári légi jármű vezetőinek kiképzésre, gyakorló és vizsgarepülésekre történő igénybe vételéhez a Nemzeti Közlekedési Hatóság engedélye szükséges. A kiképzésekre, ill. vizsgáztatásra érkezők elszállásolása és ellátása a városban különösebb fejlesztés nélkül helyi erők bevonásával megoldható.

2.5.3. Repülőgép- ipari tevékenység

A több mint 75 éves pápai katonai repülés és az azt támogató műszaki üzemeltetés mélyen gyökerező és a jövőben megerősödő repülőgép ipari tevékenység kiterjedésedését is lehetővé teszi. A SAC programmal Pápára települt a Boeing repülő és űripari konzern, megalapítva annak magyarországi leányvállalatát. Az itt kialakuló műszaki kultúra jó alap lehet más jellegű, a repülőgép ipari tevékenység beindítására. Ezek lehetnek, repülőgépek átalakítását, időszakos karbantartását, tárolását, szétszerelését és újra hasznosítását végző vállalkozások befogadása. Az így létrejövő ipari kapacitás szorosan kapcsolódhat a győri autóipari klaszterhez, a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ szentgotthárdi, szombathelyi és zalaegerszegi tagjaihoz, valamint a dunai logisztikai centrumhoz.

2.5.4. Polgári légi személyforgalom

A polgári légi személyforgalom igen jelentős polgári repülőtéri biztonsági beruházást igényel. A Honvédelmi Minisztérium tervei között szerepel a biztonságos személyforgalom feltételeinek létrehozása. A létesítmények rendelkezésre állását követően, előreláthatólag 2017-től ez a funkció is támogatja a városfejlesztést.

2.5.5. Polgári légi mentő egység telepítése

A pápai katonai repülőtér be tudja fogadni a polgári légi mentő egységet. A polgári helikopteres mentőbázis létrehozásához szükséges terület kijelölésre került.

2.6. Mikro-, kis- és középvállalkozások

2.6.1. Vezetői továbbképzési programok indítása

Az elsősorban a kisvállalkozások menedzsmentjében tapasztalható hiányos vezetői szaktudás ellensúlyozására szükséges egy *iparúzési adó-kedvezmény alapján működő vezetői továbbképzési kreditrendszer* kialakítása, amelyhez a helyi felnőttképzési szereplők szolgáltatásait, a Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a vállalati ellenőrzésekben érintett szervek, gazdaság-fejlesztéssel foglalkozó nonprofit szervezetek, a Széchenyi Programiroda tanácsadóinak szaktudását, finanszírozási igény esetén tematikus pályázati forrásokat is igénybe lehet venni.

2.6.2. Gazdaságfejlesztési pályázati rendszer kialakítása

A mikro- és kisvállalkozások egyszerűbb és rugalmasabb forgóeszközhöz jutása, ill. pályázati önrész biztosítása érdekében szükséges egy *gazdaság-fejlesztési pályázati rendszer kialakítása*, amely visszatérítendő pályázati finanszírozással segítené a vállalkozások fejlesztési tevékenységét. A pályázati rendszer forrását az önkormányzat költségvetése, ezen belül is elsősorban a befizetett iparúzési adó egy részének erre a célra történő elkülönítése biztosíthatja, feltétele pedig új munkahelyek teremtése, ill. a meglévők megőrzése.

2.6.3. Pályázati tanácsadás rendszerének kialakítása

A mikro- és kisvállalkozások európai uniós és hazai pályázati tevékenységének elősegítése, hiányzó szakirányú ismereteik ellensúlyozása érdekében szükséges egy *egységes pályázati tanácsadási rendszert kialakítani*, amely során a mikro- és kisvállalkozások lehetőséget kapnak a Széchenyi Programiroda, a különböző minisztériumok és szakmai szervezetek pályázatainak, azok

feltételrendszerének megismerésére, amelyben pályázati tevékenységüket a helyi Széchenyi Programiroda, a Pápai Ipari Park Kft. és a Pápai Városfejlesztő Társaság szakemberei segítik.

2.6.4. Klaszterek létrehozása

A mikro- és kisvállalkozások együttműködése érdekében ajánlatos *kisvállalkozói klaszter(ek)e)t* létrehozni, amely lehetővé teszi a nagyobb anyagi forrással, magasabb hozzáadott értékkel bíró munkák elvállalását, a vállalkozások érdekeinek együttes képviselését, fejlesztési és működési tevékenységük sikeresebb összehangolását.

2.6.5. Önkormányzati együttműködési feltétel-rendszer bevezetése

A helyi vállalkozásokkal folytatott együttműködése során a helyi önkormányzat *helyi szabályozásban* mondja ki, hogy kizárólag olyan helyi vállalkozásokkal működik együtt, amelyeknek sem köz-, sem egyéb lejárt és kiegyenlítettlen tartozása nem áll fenn.

2.7. Nagyfoglalkoztatók

2.7.1. Projektalapú szakképzés megvalósítása

A szakképzett munkaerőhiány csökkentése, ill. megszüntetése érdekében a nagyfoglalkoztatók adott projektjei számára elsősorban az álláskereső körében lehetővé kell tenni a vonatkozó munkakör betöltéséhez szükséges *alapvető ismeretek és kompetenciák elsajátítását*, amelyet a foglalkoztató, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat vagy a járási munkaügyi központ és helyi felnőttképzők háromoldalú együttműködésében, állami támogatás vagy pályázati források igénybevételével lehet megvalósítani.

2.7.2. Karrier-központok kialakítása

A nagyfoglalkoztatóknál szakmai gyakorlatot teljesítő hallgatók számára lehetséges a *helyi karrier- és életlehetőségek szervezett bemutatása* városmarketing segítségével, amelyen keresztül a leendő munkavállalók munkahelyük mellett potenciális jövőbeli lakóhelyüket is megismerhetik online és offline formában, ill. közösen szervezett „szakmai gyakorlati tábor” formájában egyaránt.

2.8. Munkaerőpiac

2.8.1. Gazdasági szektor

2.8.1.1. Szakképzetlen munkaerő képzése

A relatív magas arányú legfeljebb 8 általános iskolai osztállyal rendelkezők számára szükséges releváns képzéseket szervezni, a 8 általános iskolai osztállyal nem rendelkezők számára az állami források és lehetőségek figyelembevételével a Nemzeti Gazdasági Minisztérium kiemelt programjaiban, valamint a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Híd-programjában szükséges a képzéshez való hozzáférést biztosítani. A tartós álláskereső képzésére a különböző, *szociális területet érintő önkormányzati projektek* során is törekedni kell.

2.8.1.2. Kereslet-kínálat összehangolása

Az eltérő keresleti és kínálati munkaerő-piaci igények összehangolása érdekében szükséges egy, a helyi munkaerő-piaci igényeket összefoglaló *munkaerő-közvetítő online felület kialakítása*, amely a létrehozandó tematikus gazdasági honlap vagy a város Gazdaság oldalának aloldalaként lehet hozzáférhető a munkahelyet ajánlók és munkát keresők számára.

A kereslet-kínálat összehangolása érdekében továbbra is szükséges az „Állásbörze” és az „Iskola után, iskola előtt” elnevezésű rendezvényeken felül rendszeres, az *önkormányzat által szervezett és támogatott állásközvetítő fórumok* megtartása.

2.8.2. Közfoglalkoztatás

A Belügyminisztérium által a munkaügyi központokon keresztül biztosított *közfoglalkoztatotti létszámot* az önkormányzat minden intézményében teljes mértékben ki kell használni, ill. az egyéb jogosult intézmények és szervezetek esetében közfoglalkoztatottak alkalmazását elő kell segíteni, amellyel jelentős költségmegtakarítás érhető el, ezen felül törekedni kell a közfoglalkoztatottak alkalmazásával meghirdetett *kiemelt projektek* összeállítására és lebonyolítására.

2.8.3. Illegális munkavállalás visszaszorítása

Az illegális munkavállalás visszaszorítása érdekében a munkaügyi központtal közösen *felvilágosító programokat* szükséges indítani a munkavállalók hátrányos helyzetére vonatkozó megfelelő tájékoztatása, alkalmazásuk legális feltételeinek megteremtése érdekében.

2.9. Oktatás, szakképzés

2.9.1. Szakember-igény folyamatos felmérése, a helyi szakképzési és felnőttképzési rendszer összehangolása a munkáltatói igényekkel

A helyi munkáltatók szakember-igényének kielégítése, ill. a helyi szakképzési és felnőttképzési rendszer ezen igényekkel történő pontosabb összehangolása érdekében minden évben szükséges a *munkáltatók szakember-igényét felmérni*, ill. ezen igények alapján a szakképzés-irányítás, ill. a felnőttképzési szereplők felé *a szükséges képzési igényeket megfogalmazni*. A szakember-igény rugalmasabb kielégítése érdekében sikeresen kihasználható a *szakképző intézmények akkreditált felnőttképzési tevékenysége*, ill. a helyi felnőttképzési szereplők részvételével ajánlatos egy *felnőttképzési koordináció kialakítása*.

A munkáltatói igények és a képzési tartalmak pontosabb összehangolása, naprakész megjelenítése érdekében az oktatásban meg kell teremteni a szakképzés elméleti és gyakorlati tantárgyait *oktatók számára a helyi vállalkozásoknál történő gyakorlati tapasztalatszerzés* hosszabb távú, közvetlen lehetőségét.

2.9.2. A helyi szakképzésben részt vevők arányának növelése

A középfokú oktatási intézmények tanulói keretszámának meghatározása, a helyi oktatási rendszer alakítása során törekedni kell *a szakképzésben tanulók számának fokozatos, felmenő rendszerű növelésére* és az általános képzésben részt vevő tanulók számának fokozatos csökkentésére.

Az általános középfokú képzésben végzetteket orientálni szükséges a helyi szakképző intézmények *közép-, emelt- és felsőszintű szakképzéseiben történő részvételre.*

2.9.3. A vállalkozások részvételének ösztönzése a gyakorlati szakképzésben

A szakképző intézmények gyakorlati hátterének biztosítása érdekében ösztönözni szükséges a vállalkozások *minősített gyakorlati helyé válását, az egyéni vállalkozók körében a mestervizsga minősítés megszerzését.* A minősítéshez szükséges anyagi forrást a gazdaságfejlesztést ösztönző rendszer vagy iparűzési adó-kedvezmény biztosíthatja.

2.9.4. Közép- és felsőfokú ösztöndíj-rendszer bevezetése

A nagyfoglalkoztatók részvételével ajánlatos – kiemelten a helyi hiányszakmákra vonatkoztatva – egy olyan célzott *ösztöndíj-rendszert* kialakítani a helyi középiskolák tanulói számára, amely az érettségizettek körében – tanulmányi szerződés útján – biztosítja a magasabb elvárású munkakörök esetében a felsőfokú tanulmányok elvégzése után a felsőfokú szakmai utánpótlást, a szakmunkás tanulók esetében pedig a közép- vagy alapszintű szakember-utánpótlást.

2.9.5. Felsőfokú képzések meghonosítása

Az elsősorban feldolgozóipari felsőfokú végzettségű munkaerő-hiány ellensúlyozására ajánlatos *felsőfokú műszaki jellegű nappali (főiskola/egyetemi szintű és szak-) képzéseket telepíteni* a városba, amelyhez mind az infrastrukturális mind nagyrészt az oktatói és gyakorlati háttér is rendelkezésre áll.

2.10. Infrastruktúra

2.10.1. Közlekedés-fejlesztés

A város gyorsabb, biztonságosabb és költséghatékonyabb teherszállítási megközelíthetősége érdekében továbbra is törekedni kell a *közúti és vasúti szállítási útvonalak modernizációjára, a személyszállítás esetében az intermodalitás feltételeinek kialakítására. A légibázis, a közúti és vasúti szállítási útvonalak együttes fejlesztésével* megnyílik a lehetőség a Nyugat-Pannon Járműipari és Mechatronikai Központ szentgotthárdi, szombathelyi és zalaegerszegi tagjaihoz, valamint a dunai logisztikai centrumhoz történő csatlakozásra.

Az Ipari Parkba irányuló *helyi tömegközlekedés feltételeit* – tekintettel a folyamatosan növekvő munkavállalói igényekre – fejleszteni, a lehetőségek figyelembevételével racionalizálni szükséges.

2.10.2. Energetikai fejlesztések

A helyi ipari termelés és a szolgáltatások költséghatékonyágának növelése, valamint az önkormányzat és intézményei vonatkozó kiadásainak csökkentése céljából szükséges a helyi *energiaellátó rendszerek folyamatos korszerűsítése, a megújuló és alternatív energiaforrások egyre szélesebb körű kihasználása, valamint energetikai közbeszerzések lebonyolítása.*

2.10.3. Ipari Park

Az Ipari Parkot – mint a helyi gazdaság bővítésének legfontosabb potenciális helyszínét – további *közmű és közút-fejlesztésekkel* lehet vonzóbbá tenni a városba települő vállalkozások számára.